

ระเบียบกระทรวงการคลัง
ว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๙

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ ประกอบกับมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๙”

ข้อ ๒^๑ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ
“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

ข้อ ๔ ให้สำนักงานกำหนดตารางเวลาการจัดทำแผนการบริหารหนี้สาธารณะและดำเนินการต่าง ๆ ดังนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ภาวะตลาดการเงิน ตลาดทุนทั้งในและต่างประเทศ นวัตกรรมทางการเงิน และประเมินสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ และฐานะการเงินการคลังของประเทศเพื่อเสนอแนะนโยบายและแนวทางในการบริหารหนี้สาธารณะ ให้เหมาะสมภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลัง

(๒) ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อรวบรวมคำขอและจัดทำแผนการบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณ ส่งให้สำนักงานพิจารณาครั้งก่อนการขึ้นบัญชีหนี้สาธารณะภายในเดือนมีนาคมของทุกปี ทั้งนี้ แผนดังกล่าวต้องครอบคลุมถึงการกู้เงิน การค้าประกัน การให้กู้ต่อ การปรับโครงสร้างหนี้และการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหนี้ทั้งจากแหล่งในประเทศและต่างประเทศ

(๓) เสนอคณะกรรมการพิจารณาแผนการบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณภายในเดือนสิงหาคมของทุกปี เพื่อนำเสนอขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี รายละเอียดของแผนที่จะนำเสนออย่างน้อยต้องประกอบด้วย หน่วยงานผู้ขอกู้ แหล่งเงินที่คาดว่าจะกู้ วงเงินกู้ เงินบาทสมทบ และกำหนดการกู้เงินโดยต้องแสดงให้เห็นว่าวงเงินกู้ตามแผน เมื่อรวมกับวงเงินที่คาดว่าจะกู้ในช่วงห้าปีถัดไปแล้ว สัดส่วนยอดหนี้สาธารณะคงค้างต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และภาระหนี้ต่องบประมาณจะต้องอยู่ภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลัง สำหรับสัดส่วนภาระหนี้ต่างประเทศต่อรายได้จากการส่งออกสินค้าและบริการต้องไม่อัตราโดยเฉลี่ยไม่เกินร้อยละเก้า

ข้อ ๕ เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติแผนการบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณตามข้อ ๔ แล้ว ห้ามมิให้มีการก่อหนี้นอกเหนือจากที่ได้รับอนุมัติตามแผน เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่มีการปรับปรุงแผน ให้นำแผนที่ปรับปรุงแล้วเสนอคณะกรรมการพิจารณาหากแผนดังกล่าวเกินกรอบวงเงินที่ได้รับอนุมัติ จะต้องตัดวงเงินที่มีอยู่ในแผนออก เพื่อมิให้มีการก่อหนี้เกินกรอบวงเงินที่ได้รับอนุมัติตามแผน

ข้อ ๖ ในกรณีที่ต้องก่อนหรือปรับปรุงแผนกกรอบวงเงินที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติตามข้อ ๕ ให้สำนักงานพิจารณาความเหมาะสมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ ๘ และกรอบความยั่งยืนและการรักษาวิสัยทางการคลัง แล้วนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีอนุมัติ ตามลำดับ

ข้อ ๗ ให้สำนักงานรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารหนี้สาธารณะ พร้อมทั้งสถานะหนี้สาธารณะของประเทศต่อคณะรัฐมนตรีทุกหกเดือน

ข้อ ๘ ในการจัดทำแผนบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้สำนักงานรวบรวมและจัดทำแผน โดยพิจารณาความจำเป็นของการกู้เงิน การค้าประกัน การให้กู้ต่อ หรือการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับหนี้สาธารณะตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นโครงการที่สอดคล้องกับทิศทาง ยุทธศาสตร์ นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ

(๒) เป็นโครงการที่มีรายงานศึกษาความเหมาะสมด้านเทคนิค เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเงิน

(๓) เป็นโครงการที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแล้ว หรือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเห็นชอบแล้ว หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาโครงการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งทั้งนี้ คาดว่าจะสามารถทำการกู้เงินได้ในปีงบประมาณนั้น

(๔) เป็นการลงทุนที่จะได้รับรายได้ตอบแทนเป็นเงินตราต่างประเทศหรือสามารถประหยัดเงินตราต่างประเทศ หรือมีผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างคุ้มค่า โดยคำนึงถึงผลกระทบของความเสียหายทางด้านอัตราแลกเปลี่ยนด้วย

(๕)^๒ รัฐวิสาหกิจและสถาบันการเงินภาครัฐที่จะก่อนนี้ต้องมีฐานะทางการเงินที่มั่นคง หรือมีความสามารถในการชำระหนี้คืนได้ ทั้งนี้ ในกรณีของรัฐวิสาหกิจจะต้องมีส่วนความสามารถในการทำรายได้เทียบกับภาระหนี้ของกิจการนับแต่มีการก่อนนี้ ในอัตราไม่ต่ำกว่าหนึ่งจุดห้าด้วย

(๖) หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และสถาบันการเงินภาครัฐจะต้องมีความสามารถในการดำเนินโครงการและแผนงานเงินกู้ได้ตามที่เสนอ โดยมีความพร้อมทางด้านบุคลากรและงบประมาณสมทบ

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และสถาบันการเงินภาครัฐ มีความจำเป็นต้องก่อนนี้ แต่ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่งได้ ให้สำนักงานเสนอคณะกรรมการพิจารณาเป็นรายกรณี

ข้อ ๙ โครงการลงทุนภาครัฐที่จะดำเนินการเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอันจะมีผลเป็นการก่อนนี้สาธารณะ ให้หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และสถาบันการเงินภาครัฐจัดทำโครงการเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อวิเคราะห์โครงการ

เพื่อประโยชน์ในการกำหนดกรอบการบริหารหนี้สาธารณะของประเทศ ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของโครงการลงทุนภาครัฐ และจัดทำแผนความต้องการเงินกู้ของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และสถาบันการเงินภาครัฐในระยะสามถึงห้าปีถัดไป รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของโครงการที่จะขอใช้เงินกู้ตามแผนดังกล่าวในแต่ละปีงบประมาณ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด

^๒ มาตรา ๘ (๕) แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

ข้อ ๑๐ สำนักงานอาจขอให้ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดทำและรายงานหนี้ต่างประเทศของภาคธนาคารและธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคาร รวมทั้งประมาณการสภาพคล่องของตลาดการเงินในประเทศเพื่อประกอบการพิจารณาการบริหารจัดการหนี้สาธารณะของคณะกรรมการได้ตามที่จำเป็น

ข้อ ๑๑ ให้หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงินภาครัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งแผนการบริหารหนี้สาธารณะให้สำนักงานทราบตามตารางเวลาการจัดทำแผนการบริหารหนี้สาธารณะ และให้จัดทำรายงานผลการก่อหนี้ใหม่ รวมทั้งการเบิกจ่ายเงินกู้ การปรับโครงสร้างหนี้ โดยระบุเงื่อนไขที่เป็นสาระสำคัญภายในสิบห้าวันหลังจากดำเนินการ พร้อมทั้งจัดทำรายงานสถานะหนี้สาธารณะ

ข้อ ๑๒ ให้สำนักงานขอความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงินภาครัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดส่งข้อมูล ดังต่อไปนี้

(๑) การก่อหนี้และการปรับโครงสร้างหนี้ที่ไม่ใช่หนี้สาธารณะ ตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ หลังจากที่ได้มีการผูกพันในสัญญา ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวอย่างน้อยจะต้องระบุวัตถุประสงค์ วงเงิน สกุลเงิน ระยะเวลาในการชำระหนี้ อัตราดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องและเงื่อนไขการเบิกจ่าย

(๒) การทำธุรกรรมอื่นนอกเหนือจากการก่อหนี้แต่มีผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงภาระผูกพันที่จัดเป็นหนี้สาธารณะ เช่น การแปลงหนี้ (SWAP) การขยายเวลา การชำระหนี้ หลังจากที่ได้มีการทำธุรกรรมนั้น

ข้อ ๑๓ ให้หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงินภาครัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำรายงานสถานะหนี้สาธารณะ ประกอบด้วย การเบิกจ่ายเงินกู้ ยอดหนี้สาธารณะคงค้าง และความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงานแต่ละเดือน เสนอสำนักงานตามแบบที่กำหนดภายในวันที่เจ็ดของเดือนถัดไป

ข้อ ๑๔ ในการบริหารหนี้สาธารณะ ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการจัดหาเงินกู้ตามแผนการบริหารหนี้สาธารณะจากแหล่งเงินกู้ที่เหมาะสม

(๒) กำหนดรูปแบบ วิธีการ เงื่อนไขการกู้เงิน และการออกตราสารหนี้

(๓) กำหนดค่าใช้จ่ายในการกู้เงิน การออกและจัดการตราสารหนี้ ให้เหมาะสมกับเงื่อนไขของแหล่งเงินกู้

(๔) ดำเนินการให้มีการลงนามผูกพันในสัญญากู้เงิน สัญญาค้ำประกัน การให้กู้ต่อ และการปรับโครงสร้างหนี้ และการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหนี้

(๕) กำกับ ติดตามให้หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และสถาบันการเงินภาครัฐปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญากู้เงิน สัญญาค้ำประกัน และสัญญาให้กู้ต่อให้เป็นไปตามข้อผูกพันและกรอบวงเงินที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติไว้

(๖) ติดตามการบริหารโครงการหรือแผนงาน และจัดทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับความคืบหน้าผลการดำเนินงาน การเบิกจ่าย ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข รวมทั้งพิจารณาปรับวงเงินค่าใช้จ่าย และระยะเวลาดำเนินโครงการหรือแผนงานได้ตามความจำเป็น เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

(๗) จัดทำรายงานการกู้เงินและการค้าประกันที่กระทำในปีงบประมาณที่แล้วมาแล้วเสนอต่อกระทรวงการคลังเพื่อเสนอรัฐสภาทราบตามมาตรา ๑๗ และจัดทำรายงานสถานะของหนี้สาธารณะเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อเสนอต่อกระทรวงการคลังและคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๓๕ (๑)

(๘) บริหารงบประมาณให้สอดคล้องกับภาระหนี้ที่ครบกำหนด และแผนการบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณ

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงินภาครัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ ไม่ปฏิบัติตามกรอบที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติไว้ หรือไม่มีศักยภาพในการบริหารจัดการโครงการหรือแผนงาน โดยดำเนินงานล่าช้ากว่ากรอบเวลาที่กำหนดมาก หรือขัดกับข้อกำหนด ระเบียบปฏิบัติของทางราชการ ให้สำนักงานทั่วทั้งไปยังหน่วยงานดังกล่าว เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยเร็ว และหากไม่ดำเนินการแก้ไขให้สำนักงานรายงานคณะกรรมการเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาการระงับการใช้เงินกู้

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่โครงการหรือแผนงานใดได้ดำเนินการแล้วเสร็จ ให้สำนักงานติดตามประเมินผล และจัดทำรายงานผลสำเร็จของโครงการนั้น ประกอบด้วย ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ผลกระทบของโครงการ และความยั่งยืนของโครงการเพื่อเสนอต่อกระทรวงการคลัง พร้อมกับรายงานการกู้เงินและการค้าประกันตามข้อ ๑๔ (๗)

ข้อ ๑๗ ให้สำนักงานเป็นผู้ดำเนินการเจรจาและลงนามขอรับความช่วยเหลือทางการเงินและทางวิชาการที่ไม่มีดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมจากแหล่งเงินกู้ เช่น ธนาคารโลก และธนาคารพัฒนาเอเชีย

ข้อ ๑๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

ทะนง พิทยะ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง